

CZĘSTOCHOWSKIE STOWARZYSZENIE ETOH

INFORMATOR PRAWNY

NR 2

2021

NR 2

INFORMATOR PRAWNY

Częstochowskiego Stowarzyszenia ETOH

PRAWA I
OBOWIĄZKI
OBYWATELSKIE

WOLNOŚCI PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA

Demokratyczne niepodległe państwo zapewnia swoim obywatelom szereg praw ale także nakłada na nich pewne obowiązki. Jedne i drugie zapisane są w konstytucji, która jest najwyższym aktem prawnym w Polsce. Celem państwa jest także zapewnienie ładu i porządku wewnątrz państwa.

W konstytucji III Rzeczypospolitej zawarte są przepisy mówiące o prawach oraz o wolnościach obywatela. Wolność ma swoje granice, których przekraczać nie należy. Wolność każdego człowieka kończy się tam gdzie rozpoczyna się wolność drugiego człowieka.

WOLNOŚCI I PRAWA OSOBISTE

Wolności i prawa osobiste zostały wymienione w art. od 38 do 56 Konstytucji RP. Większość praw przysługuje każdemu, kto znajdzie się pod władzą państwa polskiego. Mamy, więc tutaj do czynienia nie tylko z prawami obywatela ale z prawami człowieka które są prawami naturalnymi.

1. PRAWO DO ŻYCIA

=====

Jedno z najważniejszych praw, jakie zagwarantowane zostało w konstytucji to prawo do życia. **Art. 38** Konstytucji stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia. Prawo do prawnej ochrony życia przysługuje każdemu człowiekowi

2) **ZAKAZ EKSPERYMENTÓW NAUKOWYCH art. 39**

- Nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody

3) **ZAKAZ TORTUR NIELUDZKIEGO PONIŻAJĄCEGO TRAKTOWANIA**

Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu.

Zakazuje się stosowania kar cielesnych.

4) **PRAWO DO NIETYKALNOŚCI I WOLNOŚCI OSOBISTEJ (art. 41 Konstytucji)**

- Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie.
- Każdy pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądowego ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia. O pozbawieniu wolności powiadamia się niezwłocznie rodzinę lub osobę wskazaną przez pozbawionego wolności.
- Każdy zatrzymany powinien być niezwłocznie i w sposób zrozumiały dla niego poinformowany o przyczynach zatrzymania. Powinien on być w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przekazany do dyspozycji sądu. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania do dyspozycji sądu nie zostanie mu doręczone postanowienie sądu o tymczasowym aresztowaniu wraz z przedstawionymi zarzutami.
- Każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny.
- Każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania

5) PRAWO DO SĄDU (art. 45 Konstytucji)

Każdy ma prawo do

sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Wyrok ogłaszany jest publicznie.

6) PRAWO DO OCHRONY PRYWATNOŚCI (art. 47 Konstytucji)

- Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

7) PRAWA RODZICÓW art. 48 Konstytucji

- Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.
- Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

8) PRAWO DO KOMUNIKOWANIA SIĘ W TAJEMNICY art. 49 Konstytucji

Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

Wolność i ochrona tajemnicy komunikowania się nie mają charakteru absolutnego, co zastrzega już zdanie drugie omawianego przepisu.

Ograniczenia są dopuszczalne jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

Jeśli chodzi o ingerencję państwa w tę sferę, to może być ona podyktowana zapobieganiem zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego, w tym zdrowia i życia ludzi, w szczególności przez terroryzm, lub wykrywaniem sprawców takich

9) NIENARUSZALNOŚĆ MIESZKANIA art. 50

- ✓ Zapewnia się nienaruszalność mieszkania.
- ✓ Przeszukanie mieszkania, pomieszczenia lub pojazdu może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

10) PRAWO DO OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH art. 51 Konstytucji

- ✎ Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.
- ✎ Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.
- ✎ Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.
- ✎ Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.

Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.

11) WOLNOŚĆ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

- ♣ Każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu.
- ♣ Każdy może swobodnie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- ♣ Wolności, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą podlegać ograniczeniom określonym w ustawie.
- ♣ Obywatela polskiego nie można wydalić z kraju ani zakazać mu powrotu do kraju.
- ♣ Osoba, której pochodzenie polskie zostało stwierdzone zgodnie z ustawą, może osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe.

12) WOLNOŚĆ SUMIENIA I WYZNANIA art. 53.

- ❖ Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii.
- ❖ Wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii obejmuje także posiadanie

świątyń i innych miejsc kultu w zależności od potrzeb ludzi wierzących oraz prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują.

- ❖ Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem. Przepis art. 48 ust. 1 stosuje się odpowiednio.
- ❖ Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób.
- ❖ Wolność uzewnętrzniania religii może być ograniczona jedynie w drodze ustawy i tylko wtedy, gdy jest to konieczne do ochrony bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, zdrowia, moralności lub wolności i praw innych osób.
- ❖ Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych.
- ❖ Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.
- ❖ Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.
- ❖ Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek uprzedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.

=====

Obecnie obowiązującą w Polsce Konstytucją jest Konstytucja Rzeczypospolitej, uchwalona 2 kwietnia 1997 roku. Została ona zatwierdzona w referendum ogólnonarodowym 25 maja 1997 roku. Weszła w życie z dniem 17 października 1997 roku. Konstytucja jest najważniejszym aktem prawnym w Polsce. Polska Konstytucja złożona jest z preambuły i 13 rozdziałów, podzielonych na 243 artykułów. Warto znać preambułę zamieszczoną poniżej, która jest uroczystym wstępem Konstytucji wyjaśniający okoliczności jej wydania oraz określający cele, jakim powinna służyć.

PREAMBUŁA

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 2 kwietnia 1997 r.

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie,
my, Naród Polski - wszyscy obywatele Rzeczypospolitej,
zarówno wierzący w Boga
będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna,
jak i nie podzielający tej wiary,
a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł,
równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego - Polski,
wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach,
nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej,
zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku,
złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozsianymi po świecie,
świadomi potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej,
pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane,
pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność,
w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem,
ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej
jako prawa podstawowe dla państwa
oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot.
Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali,
wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej.

REGON: 240530048, NIP:
9492019492
adres ul. ALEJA POKOJU, nr
12, lok. ---, miejsc.
CZESTOCHOWA, kod 42-
207,
Numer KRS: 0000266366

